

Versnellingsaanpak Asbestdaken sanering

Stand van zaken V asbestdakensanering en Versnellingsaanpak 26 juni 2018

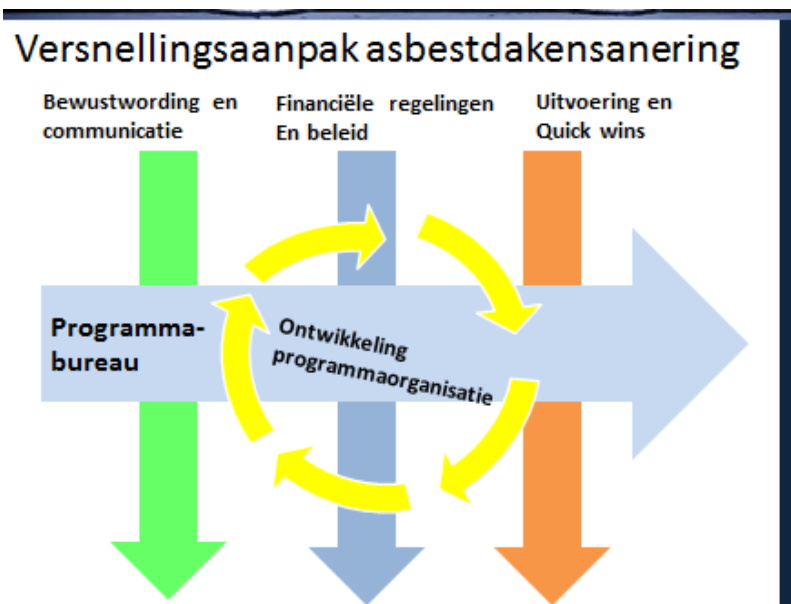
In deze stand van zaken worden de werkzaamheden en resultaten beschreven die onderdeel zijn van de programmatische aanpak voor de versnelling van de asbestdakensanering.

Stand van zaken Wetgevingstraject en subsidieregeling

Op advies van de Raad van State heeft IenW een wettelijke grondslag gecreëerd voor het asbestdakenverbod. De behandeling van het wetsvoorstel wordt waarschijnlijk in het najaar van 2018 afgerond. Het voorgenomen asbestdakenverbod wordt gefaciliteerd door de subsidieregeling.

Voortgang programmatische aanpak

Het programma is opgebouwd zoals hiernaast geïllustreerd, langs de in de figuur genoemde sporen. Hieronder geven we per spoor kort aan welke acties zijn uitgevoerd, wat de resultaten zijn en de acties die zijn gepland de aankomende tijd. Het samenwerkingsverband van (de)centrale overheden, de sector en andere maatschappelijke organisaties werkt samen aan deze acties, waarbij het Programmabureau een verbindende en faciliterende rol speelt. De ambassadeurs overleggen een paar maal per jaar over de versnelling en dragen bij aan bewustwording en het oplossen van knelpunten. Op de website, www.asbestversnelling.nl is te vinden wie onderdeel zijn van het samenwerkingsverband en wie actief zijn als ambassadeurs.

Versnellingsaanpak

Asbestdaken sanering

Spoor 1: Bewustwording en communicatie

Essentieel voor de versnelling van de asbestdakensanering is een brede bewustwording van en communicatie naar dak-eigenaren. Bij de verschillende doelgroepen is onvoldoende besef wat de gevolgen van asbestdaken zijn, dat deze voor 2024 verwijderd moeten zijn, maar ook hoe ze deze sanering veilig en duurzaam moeten en kunnen aanpakken. In 2016 is met betrokken partijen zoals InfoMil en Milieu Centraal een kernboodschap ontwikkeld die op breed draagvlak kan rekenen en die is door het samenwerkingsverband succesvol gebruikt om meer partijen te betrekken en te communiceren richting eigenaren.

Bewustwording en communicatie (spoor 1)

Nieuwe activerende kernboodschap en tools

Tafel Bewustwording, Milieu Centraal, Infomil, koplopergemeenten en provincies

VNG ledenbrief, uitwisselingsplatform voor gemeenten

VNG, koplopergemeenten, tafel Bewustwording

Aanhaken met communicatie bij momentum VNG ledenbrief

Provincies, Verbond van Verzekeraars, Rabobank, GGD, verenigingen van makelaars, vereniging van accountants en financieel adviseurs

Bijeenkomsten en congressen

Ambassadeurs en hun organisaties

De ambassadeurs hebben in december 2017 een brief gestuurd aan de Tweede Kamer met een aantal aandachtspunten, waaronder de vraag of het mogelijk is een landelijke campagne te starten. Het programmabureau heeft inmiddels een bijeenkomst georganiseerd op 5 juni jl. over de wijze waarop de inspanningen op het gebied van bewustwording van verschillende organisaties elkaar kunnen versterken. Samen met Infomil en Milieu Centraal hebben alle deelnemers aan de tafel een nieuwe kernboodschap geformuleerd. Een belangrijk aanknopingspunt wordt gevormd door de ledenbrief die VNG eind juni verstuurd aan alle raden en wethouders van gemeenten. Daarin worden de gemeenten geïnformeerd en worden zij opgeroepen om in beeld te brengen hoeveel asbestdaken in hun gemeente aanwezig zijn en eigenaren gericht aan te spreken om te gaan saneren. Veel andere organisaties zullen aansluiten op deze brief door in de periode daarna zelf te communiceren richting gemeenten, maar ook richting dakeigenaren zelf. Daarover zijn afspraken gemaakt met provincies, LTO, VEH, Verbond van Verzekeraars, de Makelaarsverenigingen, de vereniging van accountants en financieel adviseurs en met marktpartijen die (collectieve) oplossingen aanbieden voor de sanering van asbestdaken, soms in combinatie met verduurzaming. Dit leidt landelijk tot een versterking van de communicatieboodschap zonder dat een centraal georganiseerde nationale campagne nodig is.

Versnellingsaanpak Asbestdaken sanering

De VNG heeft voor de gemeenten zelf inmiddels een intern platform opgezet zodat kennis tussen gemeenten snel gedeeld kan worden. Ook heeft het programmabureau samen met de VNG een tafel georganiseerd op 9 april jl. voor koplopergemeenten, die ook willen bijdragen aan versnelling en af en toe bij elkaar komen om nieuwe ontwikkelingen te bespreken. Ondertussen wordt door Milieu Centraal nieuw materiaal ontwikkeld, zoals fotoverslagen en video's, nieuwe artikelen voor huis aan huis bladen en rekenvoorbeelden, om gedragsverandering bij eigenaren te bereiken. Het Programmabureau zelf maakt deze tools eveneens breed beschikbaar en heeft een geheel vernieuwde website (www.asbestversnelling.nl) waarop veel informatie over initiatieven gericht op de versnelling van de asbestdaken sanering te vinden is.

Om ook de bestuurlijke en politieke bewustwording te vergroten hebben de ambassadeurs vanuit de provincies Gelderland en Overijssel verder een werkbezoek georganiseerd voor leden van de Tweede Kamer en hebben de ambassadeurs met het Programmabureau een werkbezoek georganiseerd voor de Staatssecretaris op 11 juni jl. Daarbij is ook gesproken over innovaties, collectieve initiatieven en financiering. Het verslag van dit werkbezoek is te vinden op www.asbestversnelling.nl.

Spoor 2: Financiële regelingen en beleid

Financiële arrangementen voor asbestdakensanering (spoor 2) hebben een versterkend effect op de Versnellingsaanpak in de combinatie met bewustwording en communicatie (spoor 1).

Financiële regelingen

Naast Limburg en Drenthe, die al een financiële regeling hebben opgezet voor eigenaren van asbestdaken, zijn inmiddels ook de provincies Overijssel en Utrecht in overleg over de vorming van een financiële regelingen. Daarmee kan een steeds groter aantal eigenaren de sanering en verduurzaming van hun dak financieren. Verder wordt in een werkgroep met het Rijk, vertegenwoordigers van provincies, SVN en vertegenwoordigers uit de financiële sector uitgewerkt in hoeverre via de zogenaamde 'regiodeals' ook rijksgeld beschikbaar kan worden gesteld voor regionale fondsen.

Beleid/financiële regelingen (spoor 2)

Nationale ondersteuning van regionale fondsen via regiodeals

Werkgroep met SVN, koploper provincies, ministerie IenW, Rabo, Verbond van Verzekeraars

Businesscase ontwikkeling voor asbestdaken eraf, zonnepanelen erop

Smart Climate Opportunities, Frysland Campina, bedrijven uit de sector

Afwegingskader en oplossingen ikv Wet Natuur Bescherming

Werkgroep met koploper provincies en gemeenten, ministerie van IenW en LNV, vogel en vleermuis organisaties

Blootstellingsonderzoek

In opdracht van ministerie van IenW, met begeleiding vanuit LTO, provincies, omgevingsdiensten, sector, Aedes

Versnellingsaanpak

Asbestdaken sanering

Daarbij moet een vliegwielt ontstaan waardoor steeds meer provincies, gemeenten en anderen bijdragen aan de financiering van de sanering van asbestdaken, ook voor minder draagkrachtige eigenaren. In de markt ontstaan steeds meer initiatieven die zijn gericht op ontzorging en financiering, onder andere door een koppeling te leggen met de aanleg van een nieuw dak en eventuele verduurzaming. Deze initiatieven worden mede aangejaagd door programma's van koploperprovincies waarmee collectieven worden gestimuleerd. Daarbij onderzoekt het programmabureau de samenwerking met het collectief 'Smart Climate Opportunites', een platform van bedrijven en universiteiten, die willen helpen bij de ontwikkeling van businesscases om versneld asbestdaken te verwijderen en zonnepanelen te plaatsen. Het Programmabureau verbindt partijen uit de programmatische aanpak aan versnellingsinitiatieven.

Oplossen van knelpunten beleid

Het Programmabureau monitort of er uitvoeringstechnische knelpunten zijn bij de sanering van asbestdaken. Knelpunten worden aan de orde gesteld aan de kennistafels die door het Programmabureau worden georganiseerd of doorgeleid naar bijvoorbeeld Ascort of het betrokken Ministerie (SZW / IenW). Vanuit het Programmabureau wordt de voortgang van de oplossing van knelpunten gemonitord.

Naar verwachting zal in het najaar van 2018 een wijziging van het Certificatieschema Asbest in werking treden waarin het onderscheid tussen binnen- en buitensanering specifiek bij het verwijderen van asbestdaken wordt verduidelijkt en waardoor het mogelijk wordt dat bepaalde asbestbronnen die direct onder het asbesthoudende dak liggen als onderdeel van de buitensanering mogen worden gesaneerd.

De werkgroep van gemeenten, provincies, IenW, RVO en het Programmabureau die gaan over de knelpunten in het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb) wordt in goed overleg met natuurorganisaties een afwegingskader ontwikkeld en een paar mogelijke oplossingsrichtingen uitgewerkt

Het Programmabureau is daarnaast gevraagd een onderzoek te begeleiden naar de blootstellingsrisico's bij de sanering van asbestdaken. Het onderzoek wordt gefinancierd door het ministerie van IenW. Bij dit onderzoek zullen verschillende partijen in een begeleidingsgroep worden betrokken, zoals LTO, GGD, de asbestverwijderingsbranche en Aedes.

Het Programmabureau volgt verder de ontwikkelingen rondom de inzet van de hijskraanwerkbakmethode bij de sanering van asbestdaken.

Versnellingsaanpak

Asbestdaken sanering

Spoor 3: Uitvoeringspraktijk (Quick wins en ontwikkeling aanpak)

Collectieven

Het organiseren van collectieven, mede in relatie tot de verduurzaming en verglazing van daken (isolatie en zonnepanelen), wordt steeds meer opgepakt door de markt en aangejaagd door versnellingsprogramma's bij provincies.

Deze collectieven zijn gedeeld in een nieuwe bijeenkomst op 6 juni jl, georganiseerd door het Programmabureau. Daarbij is onder andere gesproken over

het initiatief van Frysland Campina, om versneld asbestdaken te saneren en zonnepanelen te plaatsen op daken van agrarische objecten. Daarnaast wordt de handreiking voor het organiseren van collectieven door het Programmabureau vernieuwd en gespecificeerd voor de doelgroep bedrijven en de doelgroep particulieren. Nieuwe voorbeelden van collectieven worden gedeeld op de website van de programmatische aanpak: www.asbestversnelling.nl.

De procesrol van de gemeenten is daarbij onontbeerlijk en wordt in overleg met de tafel van koplopergemeenten verder ingevuld. Daarnaast heeft in Twente overleg plaatsgevonden tussen boeren, LTO, gemeenten en provincie, om samen te komen tot een regionale aanpak. Hierbij wordt een koppeling gelegd met de problematiek van Vrijkomende Agrarische Bebouwing. Omdat de agrariërs een belangrijke doelgroep zijn wordt op 26 juni as. een eerste tafel georganiseerd door het Programmabureau met vertegenwoordigers van agrariërs en andere belangrijke partijen zoals verzekeraars en banken. Daar wordt besproken welke aanpakken mogelijk zijn om agrariërs versneld te ontzorgen.

Gebiedsgerichte inventarisatie

Nadat het Programmabureau een nieuwe bijeenkomst heeft georganiseerd over de inventarisatie van de hoeveelheden asbestdaken in gebieden en de monitoring op 13 maart jl, hebben een aantal provincies en omgevingsdiensten, het kadaster en RWS een werkgroep ingesteld onder leiding van de Omgevingsdienst Regio Utrecht om te bepalen hoe de dataset met asbestverdachte daken actueel kan blijven en beheerd kan worden.

Uitvoeringspraktijk (spoor 3)

Collectieve aanpak uitwerken in handreikingen per doelgroep

Tafel Collectieven, marktpartijen, LTO, provincies

Ketenintegratie en koppeling met verduurzaming

Tafel Collectieven, marktpartijen, LTO, provincies

Gebiedsgerichte inventarisaties, monitoring en beheer

Tafel inventarisaties, werkgroep van provincies en OD's, LAVS-RWS, kadaster

Vernieuwde website met initiatieven, voorbeelden, materiaal, tools

Programmabureau

Versnellingsaanpak

Asbestdaken sanering

Dit dient twee doelen:

1. Het kunnen bijhouden en kunnen rapporteren van voortgang/snelheid van de sanering van daken, waarbij inzicht is in totalen per gemeente, per provincie; en per gebruik/doelgroep (woning, bedrijf, agrarisch, woningbouwvereniging).
2. Het kunnen selecteren en bepalen van de (actuele) omvang van doelgroepen op basis van gebruik (woning, bedrijf, agrarisch, woningbouwvereniging) en oppervlakte van het dak (<math><35\text{m}^2</math>).

Dit is wenselijk in kader van programmatische stimuleringsaanpak vanuit gemeenten (en provincies). Afgesproken is gezamenlijk een model te ontwikkelen, dat vervolgens door de afzonderlijke provincies zelf wordt beheerd. Daarbij wordt ook een koppeling gemaakt met informatie over het gebruik van de objecten en over de eigenaren.

Samenvatting en doorkijk naar tweede helft 2018

Kortgezegd bouwt de programmatische aanpak aan een overzichtelijke matrix: de belangrijkste spelers zijn of worden onderling georganiseerd en hebben regulier overleg. Binnen de 3 thematische sporen worden producten geleverd en zorgt het Programmabureau ervoor dat via gerichte kennistafels en werkgroepen de verschillende stakeholders bijdragen. Dit is in lijn met het vernieuwde plan van aanpak van augustus 2017, dat is opgesteld na een evaluatie. In bijgaand kader is kort samengevat welke werkgroepen nu actief zijn en welke tafels in de eerste helft van 2018 zijn georganiseerd.

Eerste helft 2018

Regulier

Overleg koploperprovincies
Werkgroep Wet Natuurbescherming
Werkgroep monitoring en beheer gegevens asbestdaken
Overleg fondsen

Eenmalig

Ambassadeursoverleg	21 februari
Werkbezoek TK-leden	16 februari
Tafel II gebiedsinventarisaties en monitoring	13 maart
Tafel I koplopergemeenten	9 april
Tafel II Bewustwording en communicatie	5 juni
Tafel II Collectieve aanpakken	6 juni
Werkbezoek Staatssecretaris	11 juni

Voor de tweede helft van 2018 ligt de focus van de programmatische aanpak op:

- het verder ontwikkelen van financiële regelingen
- het betrekken van alle provincies en gemeenten
- het activeren van eigenaren door gerichte bewustwording en communicatie
- het ontwikkelen van een landsdekkend beeld op basis van de gebiedsinventarisaties en de koppeling van deze informatie met de monitoring van de versnellingsaanpak
- het verder stimuleren van collectieven
- het oplossen van knelpunten bij de asbestdaken sanering.